

ERIC HOOFD SCHILDERSBEDRIJF

AL UW
SCHILDERWERK
IN VERTROUWDE
HANDEN

Tel. 06-518 864 13

BP KOOT

Tanken - Wassen - Shop

contactlenzen optometrie brillen

e e m **o p t i e k**

eemoptiek.nl 035 - 621 24 99
info@eemoptiek.nl laarderweg 44 - eemnes

 de Kaasschuur
Sinds 1968

ambachtelijke kazen exclusieve wijnen heerlijke noten
www.dekaasschuur.nl Laarderweg 45 3755 AL Eemnes

HISTORISCHE KRING EEMNES

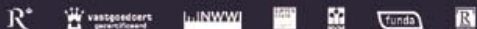
De Groentespecialzaak van
Eemnes en omstreken!

Lekker Gezond, Laarderweg 24B
3755 AN Eemnes, TE: 035 5386257

Topkwaliteit Groente & Fruit
Verse Salades
Verse Maaltijden
Verse Soepen
Vers gesneden Groentemixen
Verse Sappen
Fruit Kisten
Superfood
Tarwegras-sap

van der Waaij
makelaars & rentmeesters

Wakkerendijk 178A - 3755 DH EEMNES - 035-5394470
info@waaijmakelaars.nl - www.waaijmakelaars.nl

Aanbod Verkoop Aankoop Taxaties Buitenstate

welkoop
Eemnes www.welkoop.nl

AUTO CENTRUM EEMNES

Goed is niet Goed genoeg....

info@autocentrumeemnes.nl

www.autocentrumeemnes.nl

Bramenberg 6
3755 BX Eemnes

(035) 539 5174 | 06 559 737 39

(035) 539 5169

HISTORISCHE KRING EEMNES

DOEL VAN DE VERENIGING IS:

Bevordering van de kennis van- en de
belangstelling voor de geschiedenis in
algemene zin en de geschiedenis van Eemnes,
met aansluitend gebied, in het bijzonder.

jaargang 42, nr. 1
maart 2020
verschijnt viermaal per jaar

Druk: ISSN 1384-0657
Digitaal: ISSN 2666-6200

BESTUUR

Voorzitter:

Mw. N.E. Lemckert, Zilverschoon 11
3755 TH Eemnes, 035-5311913

Secretaris:

J.A. de Bruijn, Wakkerendijk 1,
3755 DA Eemnes, 035-5310038

Penningmeester:

Mw. E.C.M. Seure-van 't Klooster,
Raadhuislaan 49, 3755 HB Eemnes,
035-5310129
HKE-ING Bank NL71INGB0002080362
HKE-Rabobank NL31RABO0315911425

Leden:

J.J. Groeneveld, 035-5381609
H.A. van Hees, 035-5389849
D.E.C. Scherpenzeel, 06-11522750
W. van IJken, 035-5389367

LEDENADMINISTRATIE

D.E.C. Scherpenzeel, Zilverschoon 35
3755 TH Eemnes,
ledenadministratie@historischekringeemnes.nl

INTERNET HKE-ACTUEEL

www.historischekringeemnes.nl
info@historischekringeemnes.nl

KWARTAALBLAD

Redactieadres:

Kerkstraat 15, 3755 CK Eemnes
035-5389849, info@kleinwee.demon.nl

Redactie:

Henk van Hees, Ruud Ham

Opmaak:

Peter Bosman en Hans van Gelder

Druk:

Ditisdrukwerk, Eemnes

LIDMAATSCHAP

€ 14,- p.j., incl. kwartaalblad, voor leden in
Eemnes, Baarn, Laren NH, Blaricum en Huizen
NH. Leden buiten dit gebied betalen
€ 26,- p.j. i.v.m. verzendkosten.
Opzegging schriftelijk voor 1 december.
Losse nummers: € 4,- (porto € 3,- bij 1 exempl.)
Vrienden HKE minimaal € 15,- p.j.

WERKGROEPEN

Bebouwingsgeschiedenis:

R.T. v.d. Schaaf, 035-5386094

Beeld en Geluid:

D.E.C. Scherpenzeel, 06-11522750

Documentatie:

J.J. Groeneveld, 035-5381609

Voorwerpen:

H.H.M. van Roy, 035-5312531

Bibliografie:

H. van der Voort, 06-47452024 na 19.00

Foto's:

R.J. Ham, 035-5311424

Genealogie:

H.A. van Hees, 035-5389849

Interviews:

H.A. van Hees, 035-5389849

Streekdrachten:

Mw. J.M.C. Eggenkamp, 035-5387265

Tentoonstellingen:

J.B. Nouwens, 035-5389239

Website:

R.J. Ham, 035-5311424

© 2020 Historische Kring Eemnes. Alle rechten voorbehouden. Het geheel of gedeeltelijk overnemen van artikelen is slechts toegestaan na toestemming van de redactie. De uitgever heeft er naar gestreefd de rechten van illustraties volgens wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen nog bepaalde rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht zich te wenden tot de uitgever: info@historischekringeemnes.nl. Logo van HKE: © 2009 Joop Smids, Eemnes, met alleenrecht van gebruik voor HKE.

De Historische Kring Eemnes is een door de Belastingdienst erkende Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), waardoor belastingvrije schenkingen aan de vereniging kunnen worden gedaan.

FOTO OMSLAG:

De Bevrijding van Eemnes op 7 mei 1945. Derde van links: Henk van Loosen; op de tank v.l.n.r. Willy Bruinekool, militair, Marie Roodhart (1924-1990), militair, Marietje Thiel uit Laren; geheel rechts: Henk van Hees (1916-1971). Foto Wim Westerhuis.

Inhoud

Tentoonstelling Oudheidkamer/Inleveren kopij volgend nummer	3
Van de voorzitter	4
In memoriam Jan Delfgou	5
Interview met Anneke van Wijk (<i>Bert Snel</i>)	6
De kleding van Maria Kuijer (<i>Livia van Eijle</i>)	16
Jubilerende verenigingen	
Schaakvereniging "Het Dikke Torentje" (<i>Jacob Eek</i>) ²	0
EHBO Eemnes (<i>Marco Kamphuis, Andrea Warnier en Wil Huijben</i>)	23
Uitnodiging Algemene Ledenvergadering	25
75 jaar vrijheid	
Het journaal van Bouke Elsinga (<i>Bewerking Jan Out</i>)	27
De bevrijding van Eemnes in mei 1945 (<i>Henk van Hees</i>)	35
Vrijwilliger in Beeld, Richard Bon (<i>Peter Springer</i>)	43
Kleermakers in Eemnes [4] (<i>Henk van Hees</i>)	46
Kleermakerij op Wakkerendijk 186 (<i>Henk van Hees</i>)	47
Kleermakerij op Wakkerendijk 170 (<i>Harry van der Voort</i>)	50
Fotowedstrijd 40 jaar HKE [1] (<i>Henk van Hees</i>)	53
Adverteerders en Sponsors	56

Tentoonstelling in de Oudheidkamer

Jubilerende Eemnesser verenigingen

Met deze nieuwe tentoonstelling zal aandacht worden besteed aan zes Eemnesser verenigingen die in 2018, 2019 of 2020 een jubileum vierden of gaan vieren. De datum waarop deze tentoonstelling geopend wordt, zal bekend gemaakt worden in de Rotonde.

oudheidkamer EEMNES

Raadhuislaan 2a

Telefoon 035-5382375

Geopend: zaterdag van 14-16 uur

Toegang gratis

Inleveren kopij

Kopij voor het volgende kwartaalboekje ontvangen wij graag voor
15 mei 2020
e-mail naar: info@kleinwee.demon.nl

Bij het aanleveren van te veel kopij zullen de artikelen op volgorde van aanlevering geselecteerd worden voor publicatie. Artikelen die aansluiten bij de actualiteit krijgen voorrang.

Auteurs die in dit tijdschrift publiceren geven daarmee onvoorwaardelijk toestemming tot het in digitale vorm opnemen in openbare databases.

Van de voorzitter

Er valt dit jaar veel te herdenken en veel te vieren. Daar besteden we in dit blad en in de komende kwartaalbladen veel aandacht aan. Zo kunt u lezen over 75 jaar bevrijding en wat de oorlog voor Eemnes betekend heeft. Wellicht heeft u al de tentoonstellingshoek hierover in het Huis van Eemnes gezien. Bijzonder is ook dat Gijs Elsinga toestemming heeft gegeven om delen van het dagboek van zijn broer Bouke Elsinga te publiceren in ons blad.

Ook op de Algemene Ledenvergadering van 2 april staan we stil bij 75 jaar bevrijding. Na de pauze vertonen we een film over de onthulling van het Vrijheidsmonument en vertelt Jan Out over de oorlog en de bevrijding.

Afgelopen jaar hebben wij ons jubileum gevierd. Samen met ons waren er nog een zestal verenigingen die in 2018 of 2019 jubileerden of die dit jaar een jubileum hebben: Volkstuinvereniging de Eemakker, Comité Volkskerstzang Eemnes, EHBO Vereniging-afdeling Eemnes, Toneelvereniging Deo et Arti, Schaakvereniging Het Dikke Torentje en de Ondernemers Kring Eemnes. Een tentoonstelling waard, dachten we. Verenigingen die stuk voor stuk veel betekend hebben en nog steeds betekenen voor onze gemeente op terreinen als cultuur, natuur, religie, economie, zorg en recreatie. Hun verhalen komen natuurlijk aan bod in de kwartaalbladen. Verhalen van mensen in Eemnes kleuren de geschiedenis in. Die verhalen komen in allerlei vormen terug in dit blad. Jan Delfgou heeft jaren lang en tot op hoge leeftijd mooie verhalen voor ons opgetekend. In januari moesten we voorgoed afscheid van hem nemen. In een In memoriam staat Henk van Hees stil bij zijn leven.

En natuurlijk gaan we nog even verder met de tijd dat je geen bonte verzameling kleding in de kast had hangen. Steek voor steek kwam de kleding tot stand. Meer verhalen dus over kleermakers en ook over de klederdracht van Maria Kuijer.

We hebben een mooie en enthousiaste ploeg vrijwilligers maar soms ontbreekt er wat specifieke deskundigheid of belangstelling. Dit keer gaat het om de bebouwing-geschiedenis. Interesse? Kijk dan even naar de oproep in het blad.

Ik wens u weer veel leesplezier en wellicht tot ziens bij de opening van de tentoonstelling en bij de Algemene Ledenvergadering in het Huis van Eemnes.

Uw voorzitter Liesbeth Lemckert

In memoriam

Jan Delfgou, een positief mens! (1926 – 2020)

Jan Delfgou, de nestor onder de vrijwilligers van de Historische Kring Eemnes is in het harnas gestorven. Zo mogen we het wel zeggen nadat Jan op 19 januari jl. overleden is, terwijl hij in zijn stoel naar de televisie zat te kijken. Kort daarvoor had hij nog nieuwe plannen gemaakt voor de HKE.

Jan is op 15 november 1926 in Utrecht geboren. Na een HTS-studie elektrotechniek ging hij werken bij Philips. Toen hij bij PTI-Hilversum terecht kwam, kreeg hij in 1967 met zijn gezin een huis in Eemnes. Jan is er altijd trots op geweest dat zijn grootmoeder Willemijntje Kroeskamp (1876-1949), de moeder van zijn vader, een echte Eemnesser was.

Jan werd in Eemnes al snel actief. In 1968 was hij mede oprichter van de Eemnesser Gymnastiek Vereniging. Hij werd lid van de Stuurgroep en was lange tijd actief voor de VVD en de Zonnebloem.

Vanaf 1993 volgde hij de HKE met veel interesse. Hij is enige tijd gastheer geweest in de Oudheidkamer en vanaf 2009 was hij actief binnen de Interviewgroep van de HKE. Dat deed hij met grote betrokkenheid en accuratesse. Zijn laatste uitgebreide artikel ging over de historie van de Eemnesser Gymnastiek Vereniging. Hoewel zijn gezondheid de laatste tijd duidelijk minder werd, zat hij al weer vol nieuwe interviewplannen. We kunnen dus met recht zeggen dat hij in het harnas is gestorven. Met zijn 93 jaren was hij ook de nestor binnen de Historische Kring Eemnes.

Jan was altijd van de partij wanneer er iets te doen was; onlangs nog op onze Nieuwjaarsreceptie, waar hij vertelde dat hij kanker in zijn lever had. Vorig jaar augustus werd zijn familie opgeroepen omdat hij volgens de doktoren ging sterven. Jan kwam er weer doorheen en trots vertelde hij later dat zijn artsen hadden gezegd dat hij het had gered omdat hij zo positief in het leven stond. Dat kunnen wij alleen maar beamen: Jan was ronduit een positief mens en wij zijn hem dankbaar voor de manier waarop hij zich tot het laatst heeft ingezet voor de HKE. Zijn welluidende stem klinkt nog na in onze oren.....

Henk van Hees

Interview met Anneke van Wijk

Bert Snel

Ik werd door Anneke gastvrij ontvangen met koffie en koek, en we hadden leuke gesprekken over haar leven in Eemnes.

De familie Van Wijk is een oude Eemnesser familie. Isaek Janse van Wijk uit Baarn, trouwde in 1705, na het overlijden van zijn eerste vrouw, Petertje Egbers, met Teunisje Cornelis van Wegen uit Eemnes. Het was een familie van landbouwers en arbeiders. Anneke komt uit het gezin van: Johannes Isak van Wijk geb. Eemnes 27-12-1900 en Elisabeth Slink geb. Hoogland 13-05-1904. Zij trouwden op 07-10-1936 in Hoogland en kregen samen 5 kinderen: Jan, Gré, Joop,

Piet en Anneke. Anneke is geboren in het huis op Laarderweg 86. Vader Jan was een kleine boer en had daarnaast nog een melkwijk in Hilversum. Hij had hiervoor een tweewielige kar, waarop hij zijn melk en eieren vervoerde. Hij had zijn land aan de Noord Ervenweg, een klein kampje aan de Vaartsteeg en nog wat land op de Driest. Dat land lag achter de Nieu-

1955: Veearts Van Wettum maakt zich klaar voor een keizersnee-operatie bij een koe. V.l.n.r. Veearts Van Wettum, vader Jan van Wijk, buurjongen Peter Klaver, Anneke, en de assistent van de veearts.

weweg en het liep door tot aan de kwekerij van Lenselink aan de Gooiergracht-Noord. Achter de huizen op Laarderweg 84 en 86 hadden ze ook nog een strook weiland met daarop de stal met een paar koeien. Op het land bij de Driest stond nog een grote kippenschuur. In 1949 verhuisden ze naar de nieuwgebouwde woning op Nieuweweg 2. Achter dat huis hadden ze nog een strook grond met boomgaard. Die lag tussen de Veldweg en de Laarderweg en liep vanaf hun huis door, achter café Eemland (lange tijd gerund door Van Saaze) langs, tot Garage Koot. In die boomgaard liepen altijd ganzen. Die hielden het gras kort en waren ook goede bewakers.

Omdat Anneke de jongste was, wilde moeder Bertha haar niet naar de kleuterschool sturen maar hield ze haar tot haar zesde jaar bij zich thuis. Toen Anneke op haar zesde naar de meisjesschool op de Wakkerendijk ging, was dat voor haar wel moeilijk. De andere kinderen kenden elkaar al van de kleuterschool. Ook hadden ze een voorsprong op haar omdat ze daar dingen geleerd hadden waar Anneke nog geen weet van had. Mede daardoor bleef Anneke in de 1^e en 3^e klas zitten.

Ze kreeg les van juffrouw Bep van Wegen en later van meester Straver. Anneke had verschillende vriendinnen o.a. Bep v.d. Zwaan en Geertje Makker van de Meentweg. Ze werd vaak geplaagd met het feit dat ze lang en mager was en ook met de familie-bijnaam/scheldnaam Zak. Toen vond ze het vreselijk maar nu moet ze er om lachen. Ze weet ook niet waar de naam vandaan kwam, misschien omdat de familie in de meelhandel zat en zo vaak met zakken liep te sjouwen. *(De bijnaam Zak is afgeleid van de persoonsnaam Izak / Isak, die van oudsher veel voorkwam in de familie Van Wijk. Het was de tweede naam van de vader van Anneke. Haar overgrootvader was Izak van Wijk (1838-1895) opm. redactie).* Op een keer werd Anneke het zo zat, dat ze een meisje dat haar vreselijk plaagde een paar flinke klappen gaf, die hard aankwamen. Toen dat meisje zich ging beklagen zei meester Straver: *"Als Anneke teruglaat zal je het er zelf wel naar gemaakt hebben"*. Ook kreeg An-

Eind jaren 50: Vader Jan aan het melken op de Driest achter de Nieuweweg. Op de achtergrond is broer Piet ook aan het melken.

Eind jaren 50: Zus Gré met man en kind in de tuin. Op de achtergrond de Veldweg, met links het in 1978 gesloopte huis van de familie Bokkers.

neke samen met José van der Wardt twee grote blauwe eerste-dag-enveloppen met kinderzegels. Dit als beloning omdat ze lange tijd veel postzegels gespaard hadden.

Na de lagere school ging ze bij de nonnen in Laren naar de VGLO. En aansluitend nog een paar jaar naar de huishoudschool aan de Larenseweg in Hilversum, vlak bij de melkfabriek. Ze heeft ook nog typeles gehad van de nonnen, en leerde blind typen. Dat kwam haar later bij haar administratieve baan goed van pas.

Toen ze wat ouder werd, moest ze net als de andere kinderen meehelpen in de

Begin jaren 60: V.l.n.r. Anneke, moeder Bertha (staand) en Piet in de voortuin van de voormalige woning Nieuweweg 2.

huishouding en op de boerderij. Ze ging boodschappen doen bij het winkeltje van Elsinga aan de Molenweg. Ze mocht dan elke keer zelf een papieren puntzak volscheppen en afwegen. Tegen de kersttijd maakte moeder Bertha een grote brede vorm vol met deeg voor een speciaal kerstbrood. Anneke ging die dan bij bakker Van de Kuinder brengen, die het brood in zijn oven gaar bakte. Wiebe kwam het brood dan thuis bezorgen. Hij kwam ook iedere zaterdag om het gekochte brood en koek van de afgelopen week af te rekenen. Ook moest Anneke helpen met koeien melken. Ze ging 's morgens vroeg met de transportfiets naar het weiland aan de Noord Ervenweg. Daar moest ze 3 koeien melken en ze moest klaar zijn voor 7.00 uur, want dan moest de melkbus op de kruising met de Volkersweg staan. Groenstein kwam daar de melk ophalen; op de heenweg toeterde hij dan zodat ze wist dat ze op moest schieten. Toen ze een keer te laat was, moest ze van haar boze vader de melkbus in de sloot zetten zodat de melk koel bleef, om dan 's avonds alsnog meegenomen te worden.

Na haar schooltijd ging Anneke in de huishouding werken bij vier verschillende

21 juli 1965: Anneke en broer Piet, gefotografeerd bij de bruiloft van broer Jan en Bertie Blom.

Anneke met broer Piet op de scooter ca. 1956.

Maart 1975: Het voormalige huis Nieuweweg 2 vanaf de Laarderweg gezien. Voor het huis de ganzen en rechts daarvan Nico Hanou en vader Jan van Wijk.

families o.a. Loman en Riemersma in Blaricum, en de familie Torjuul die een drogisterij had in Laren. Ze verdiende daarmee fl.2,00 per uur. Van haar loon betaalde Anneke aan haar ouders kostgeld. Anneke wilde graag heel vroeg beginnen met werken, en mevr. Riemersma vond dat best. Zo gebeurde het een keer dat Anneke op een koude wintermorgen om 5.00 uur met haar auto in de sneeuw vast kwam te zitten. Gelukkig kwamen er een paar politieagenten langs, maar die vertrouwden het niet dat zij daar al zo vroeg in de buurt was. Na veel praten hielpen zij haar toch om haar auto uit de sneeuw te trekken en kon zij alsnog bij haar mevrouw aan het werk gaan. Ze heeft ook nog een aantal jaren administratief werk gedaan bij smederij Van den Bergh, tegenover het oude politiebureau in Laren. Ook heeft Anneke van 1971 tot 1981 bij motel De Witte Bergen gewerkt. Zij maakte daar de kamers schoon en hielp bij het serveren van het ontbijt. Zo heeft ze nog eens een keer Rob de Nijs zijn ontbijt gegeven.

12 juni 1967 was een zwarte dag voor de familie. Piet, de jongste broer van Anneke, studeerde in Amsterdam. Hij overleed die dag aan de gevolgen van een noodlottig ongeval. Dat was een zware klap voor de familie. Vooral moeder Bertha had het er moeilijk mee. Zij werd zwaar depressief en is in januari 1968 overleden. Anneke woonde toen samen met haar vader en ging vanaf dat moment met hem het huishouden doen. Hij wilde dan ook geen kostgeld meer van haar hebben, want dat verdiende ze thuis wel, zei hij.

Begin jaren '70 ging Anneke aan de slag in verzorgingshuis De Wingerd in Blaricum, dat toen net nieuw gebouwd was. Ze ging daar de kamers schoonmaken, maar hielp soms ook het verplegend personeel wel eens een handje. Daar ontmoette ze toen Nico Hanou, die er met zijn vrouw woonde. Zij waren oorspronkelijk Amsterdammers, die later naar het Kerkpad in Blaricum waren verhuisd. Toen de vrouw

9 Juni 1976: Eerstesteenlegging van het nieuwe huis op Noordersingel 27 door vader Jan van Wijk, Nico Hanou en Anneke.

van Nico een beroerte kreeg, werd zij hulpbehoevend. Zij zijn toen samen naar het net geopende verzorgingshuis De Wingerd gegaan. Nico's vrouw overleed in maart 1972. In de moeilijke tijd daarna, nam Anneke eens een bos bloemen uit de tuin voor hem mee. Hij vond ze heel mooi en vroeg waar die bloemen vandaan kwamen. Anneke zei: "Ze komen bij ons uit de tuin, u komt maar eens kijken". Nico kwam naar Eemnes, bekeek de tuin en maakte kennis met vader Jan. Dat klikte goed en ze bleken alle drie liefhebbers van klaverjassen te zijn. Vanaf die tijd gingen ze iedere week een keer met elkaar klaverjassen. De ene week bij Nico en de andere week bij Anneke en haar vader. Er groeide iets tussen Nico en Anneke. Nico ging weg bij De Wingerd en trok bij Anneke en haar vader in. Uiteindelijk zijn ze op 1 december 1976 in Amsterdam getrouwd. Nico was jarenlang marktkoopman op de Amsterdamse Albert Cuypmarkt. Hij handelde in gedroogde zuidvruchten en voor die handel reisde hij

regelmatig naar de landen aan de Middellandse Zee. Zijn talenknobbel kwam hem daarbij goed van pas. Hij sprak naast Nederlands ook Latijn, Engels, Duits, Frans, Italiaans en Spaans. Anneke en Nico hebben samen verschillende buitenlandse reizen gemaakt waaronder een reis naar Berlijn. Nico kookte graag, en nam de taak op zich om te koken voor Anneke en haar vader. Hij was ook een liefhebber van lezen. Soms ging hij dan ook wel eens naar zijn eigen kamer om in alle rust te kunnen genieten van zijn boeken. In 1974 wilde de gemeente de Noordersingel aanleggen om zo een rondweg te maken om de nieuwe Noordbuurt heen. Daarvoor moest het huis op Nieuweweg 2 verdwijnen. Dat was best een heftige tijd. Er moest met de gemeente stevig onderhandeld worden. Uiteindelijk kwam er een akkoord. Toen kon er aan de nieuwe Noordersingel op nummer 27, door de Firma. Van der Wardt, een huis gebouwd worden. Op 3 juni 1976 werd de eerste steen gelegd. Omdat de bouw niet altijd soepel liep, duurde het even voor ze er samen konden intrekken. Het oude huis werd in januari 1978 afgebroken. Vader Jan overleed 22 mei 1978. Op 11 juni 1982 overleed Nico.

Anneke is nog steeds druk in de weer en doet ook nog vrijwilligerswerk. Zo helpt ze bij de RK kerk in Eemnes met het onderhoud van het kerkhof. Ze werkt daar met

Circa 1980: Anneke met haar man Nico Hanou tijdens een reisje naar Berlijn.

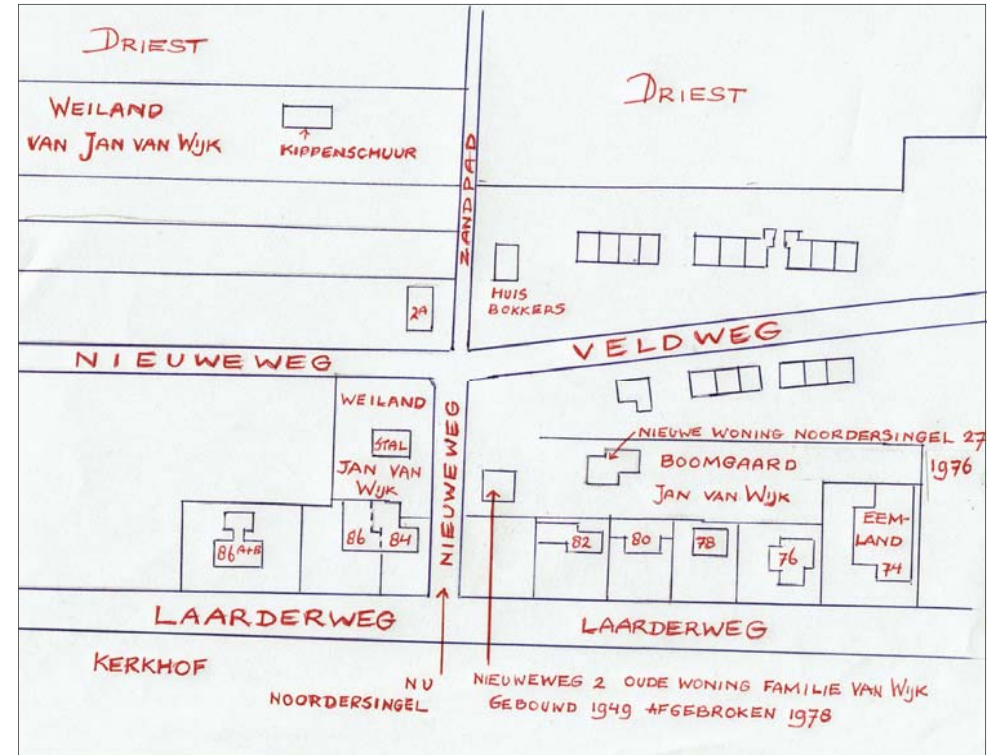

2018: Anneke aan het werk op het RK Kerkhof aan de Wakkerendijk (foto Willy Oosterbroek).

een gezellige groep vrijwilligers op de dinsdagochtend. Ook helpt ze bij het onderhoud van het Sint-Janskerkhof in Laren o.l.v. de beheerder Arie Jongerden. Verder gaat ze één keer per maand stofzuigen in de Vituskerk te Blaricum als medewerkster van de heer Vos. De familie Van Wijk heeft voor zover Anneke weet altijd ganzen op en om het erf gehad. Ook zij zou niet zonder ganzen willen leven. Het geeft gezelligheid en het zijn nog goede bewakers ook. Ze worden dan ook niet geslacht maar mogen van ouderdom dood gaan. Eén is er zelfs meer dan 36 jaar oud geworden. Om op een voordelige manier aan het voer voor de ganzen te komen, haalt ze aan het eind van de dag de overgebleven groenten op bij Mossel, de groentezaak aan De Rijt in Laren. Zij doet dit vijf dagen in de week. Ze is heel blij met de groente die ze iedere dag krijgt. Zo gaat ze ook iedere vrijdag aan het eind van de middag, bij de groentekraam van John Schmidt, helpen met afbouwen en opruimen. Ze doet dat samen met Luciano en krijgt dan vaak ook groente en fruit mee naar huis.

Het bijhouden van de grote tuin van 52 bij 23 meter is flink wat werk. Daarnaast moet er hout voor de kachel komen, want die stookt ze in de winter iedere avond. Zo is er dus altijd wel wat te doen in en om het huis.

Anneke is er trots op dat er in de nieuwe wijk in de Zuidpolder een straat naar de familie Van Wijk genoemd gaat worden. Het is de bedoeling dat het nieuwe Van

Kaart van de situatie rond de woningen Nieuweweg 2 en Noordersingel 27

Wijkplantsoen in de loop van 2020 door burgemeester Roland van Benthem officieel in gebruik genomen zal worden. Dat is toch een mooi eerbetoon aan zoveel generaties van haar familie.

Aan het eind van dit interview wil ik Anneke bedanken voor de leuke gesprekken en de hartelijke ontvangst.

De kleding van Maria Kuijer

LIVIA VAN EIJLE

De Historische Kring heeft een aantal onderdelen van de kleding van Maria Kuijer gekregen. In 2010 werden we al verblijd met 17 (!) stuks kleding en toebehoren en sinds juni 2019 is daar haar zilveren oorijzer met de gouden spelden aan toegevoegd, een prachtige aanwinst.

Door de week bewaarde Maria haar oorijzer in een rode boeren zakdoek. Zo heeft haar achternicht het ook aan de Historische Kring geschonken.

WAT DROEG ZIJ?

Maria Kuijer werd in 1877 in Hoogland geboren. Toen ze in 1904 trouwde met Jan Kuijer ging ze in Eemnes wonen, op Wakkerendijk 150.

Jan en Maria Kuijer in hun zondagse goed. Doordat het een zwart-wit foto is, is de kleur van haar kleding niet goed te zien. Als ze in de rouw is, is haar muts van effen tule. Is ze niet in de rouw, dan is haar muts van kant. (Hier staat ze samen met haar man op de foto, maar ook later hoefde ze niet voor hem in de rouw: hij stierf drie jaar later dan zij.)

Op zon- en feestdagen droeg zij de vierkante muts met bijbehorende kleding: een rok en jak met een glanzende schort, een gekleurde omslagdoek, een vierdubbele bloedkoralen ketting en een gouden kruis. De rok, het jak en de schort, die we in 2010 kregen, zijn zwart. Dat kan betekenen, dat het rouwkleding is. De kleding bij de vierkante muts was namelijk meestal kleurrijk. Dat is goed te zien aan de omslagdoek. Maar misschien vond ze zwart gewoon mooier.

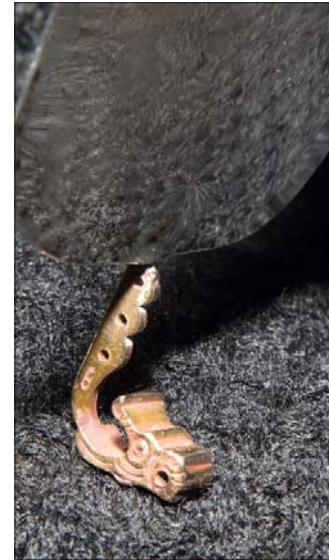

Deze omslagdoek droeg Maria Kuijer op zon- en feestdagen bij haar vierkante muts. Aan de manier, waarop hij gevouwen is (met twee banen stof schuin langs de zijanten), is te zien, dat ze in Eemnes was ingeburgerd: in haar geboortedorp Hoogland werden de omslagdoeken op een andere manier gevouwen.)

Dit is een gevoerde ondermuts. Maria Kuijer droeg er altijd één, net als alle andere vrouwen in streekdracht. Het diende om de kant van de muts schoon te houden, maar het was vooral bedoeld om het haar eronder te verstoppen. Het was niet netjes als mensen je haar zagen!

Als ze door de week boodschappen ging doen of een praatje ging maken bij de buren, droeg ze opknappersgoed. Dan zette ze wel haar muts op en deed haar bloedkoralen ketting om, maar in plaats van haar laag uitgesneden jak en omslagdoek, droeg ze een kraagjak.

In de uiteinden van het oorijzer zitten 3 gaatjes boven elkaar. Afhankelijk van hoe stijf de muts was gesteven of hoe dik het haar van de draagster was, kon de muts in één van de gaatjes worden vastgezet met de gouden facetspelden.

Maria Kuijer draagt hier haar kraagjak. Het slot van haar bloedkoralen ketting zit aan de achterkant.

Maria overleed in 1954. Gelukkig heeft haar familie veel onderdelen van haar kleding bewaard en uiteindelijk aan de Historische Kring geschonken. Zo kunnen we u nu nog iets laten zien van het rijke verleden van Eemnes.

Jubilerende verenigingen

40 jaar Schaakvereniging “Het Dikke Torentje” Opgericht in 1978

“Schakers opgelet”. Met deze woorden begint het stenciltje dat eind 1978 in Eemnes wordt verspreid door Kees van Ijken en enkele vrienden. Er kwam tevens een oproep in de Laarder Bel om naar het KPJ-gebouw te komen om de mogelijkheden te bespreken voor het oprichten van een schaakclub. Acht huisschakers kwamen op een woensdagavond in oktober 1978 naar de Wakkerendijk. Het enthousiasme was zo groot dat besloten werd een schaakvereniging in Eemnes op te richten. En toen nog een naam. Suggesties als “De dunne Loper” en “Het dronken paard” passeerden de revue. Ger Oosterman kwam op het idee om de vereniging te vernoemen naar “De Dikke Toren”, het kerkje aan de Wakkerendijk, waarop Kees van Ijken reageerde dat dit een prima naam was, maar dat er een “tje” achter moest. Zo ontstond de naam “Het Dikke Torentje”.

In het begin speelde men in het KPJ-gebouw en nam men zijn eigen materiaal mee. Wil Fokken had zelfs zijn damstenen meegenomen. Om enige eenduidigheid in het materiaal te krijgen werd er een steunfonds opgezet. Elke lid legde 125 gulden in. Dit bedrag zou men bij het beëindigen van het lidmaatschap weer terugkrijgen. Hier is in de praktijk weinig van gekomen... Van het steunfonds werd het eerste materiaal gekocht: borden, stukken en klokken.

Een hoogtepunt in de beginjaren was de schaaksimultaan van grootmeester Jan Hein Donner in De Hilt op 13 september 1979. Een enorm succes, ook sportief. De penningmeester, Rob Klein Bog, wist als enige de grootmeester te verslaan. Jammer voor de winnaar was de kop in de krant de volgende dag “Alleen Cornelissen boekt overwinning in duel met Donner”.

Ondertussen was men van het KPJ-gebouw naar “De Vleermuis” verhuisd. Deze ruimte werd op een gegeven moment te klein, ook omdat er een jeugdafdeling bij kwam. Daarnaast kreeg de oliekachel de ruimte in de winter moeizaam warm en was de verlichting ook niet om over naar huis te schrijven. Het Dikke Torentje ging verhuizen naar een gloednieuw dorps huis, “De Hilt”. Later zijn we verhuisd naar De Schoter, De Wel, Eemland en nu weer terug naar een gloednieuw dorps huis Het Huis van Eemnes. En tussendoor hebben we ook nog op diverse andere locaties gespeeld zoals in de kantine van de IJclub, Café Staal en in het oude Deo-et-Arti gebouw. Op het hoogtepunt hadden we meer dan 100 leden, senioren en jeugd.

Naast de interne competitie speelde men al snel mee in de externe competitie van de schaakbond. In de beginjaren met 2 tientallen. Op de meest vreemde locaties, zoals midden in de winter op een school in Waverveen. Steenkoud en één te-

Schakers van het eerste uur, van links naar rechts: Ger Oosterman, Roel Terlien, Jean Marie Steenhoff, Jaap Bood, Guus Poppe, Kees van Ijken, Wil Fokken en Maurice Mensink.

genstander kwam een half uur te laat: eerst moest er gemolken worden. Of die wedstrijd in de mensa van een studentenvereniging: de spaghetti vloog om je oren. Het meest bizarre was de ontmoeting met Ons Genoegen in Amersfoort. De tegenstander van Bob ging onderuit in het toilet. Terwijl Bob, samen met het ambulancepersoneel aan het reanimeren was, kwam er iemand melden dat de klok nog liep en of deze stil gezet moest worden.

Het Dikke Torentje heeft al die jaren aan de weg getimmerd om nieuwe leden te werven. In de beginjaren was er het Stratenschaaktoernooi, met o.a. de Jonge Jaapeweg als één van de deelnemers. Later is men op Koninginnedag simultaan gaan geven. Ger Oosterman was de eerste simultaangever. Iedereen die won (niemand) of remise speelde (een enkeling) kreeg een speculaas in de vorm van een Dikke Toren. Later heeft Jacob Eek deze klus van Ger overgenomen. Tot 2018 was er ook het Staaltoernooi, een schaak-toernooi om de felbegeerde Stalen Staal Wisselbokaal, een bonk ijzer van zeker 10 kilo die niet iedereen graag in zijn woonkamer ziet staan. Vanaf 1993 werden er schoolschaakkampioenschappen georganiseerd; de eerste ke-

ren in de Zuidwend, later in de Mariaschool en uiteindelijk, toen het BEL-kampioenschappen werden in De Hilt. Soms deden over de 100 kinderen mee.

Maar uiteindelijk is een schaakclub ook een gezelligheidsvereniging. Zoals jaarlijks een etentje met de partners erbij, toernooien bezoeken en/of meedoen in Dublin, Edinburgh, Riga en natuurlijk het jaarlijkse toernooi in Wijk aan Zee. Ook discussies na afloop, die niet altijd over schaken gaan, zoals "je kan niet bewijzen dat iets niet bestaat" enz enz. We hopen nog vele jaren als schaakclub Het Dikke Torentje te mogen doorgaan.

Jacob Eek

55 jaar EHBO-Eemnes Een rijke geschiedenis

De geschiedenis van de Koninklijke Nederlandse Vereniging EHBO Afdeling Eemnes, begon op 22 juni 1965 toen de bestuursleden voorzitter Jo van Tinteren, secretaris Do van Leeuwen en penningmeester Eef Kuiper de vereniging startten. Allen hadden zij een achtergrond bij de Bescherming Bevolking (BB): de civiele beschermingsorganisatie die de bevolking bij rampen en oorlogen moest steunen. Twee van hen, Do van Leeuwen en Eef Kuiper, werden benoemd tot erelid, omdat zij zich jarenlang als bestuurslid hebben ingezet.

In die tijd verschenen in Eemnes op verschillende plaatsen geëmailleerde bordjes met de tekst "Verbandpost". Daar konden gewonde Eemnessers aanbellen om een pleister of verbandje te halen. De Verbandpost aan het einde van de Meentweg

De Eemnesser vlaggen zijn er weer!
Wees er tijdig bij, zolang de voorraad strekt.

In de Oudheidkamer, Raadhuislaan 2A: €12,50

Open: iedere zaterdag 14.00-16.00 uur

Bezorgen: Eemnes +€1,00, daarbuiten +€4,00 (per stuk)

EHBO in actie bij de Sinterklaasintocht in Eemnes. V.l.n.r. Remon van Dijkhuizen, Monique van Oostrum, Zwarte Piet (Henk Schovers) en Natasja Lazoe.

werd nooit bezocht, zo gaat het verhaal. Het is één van de vele anekdotes uit een lang vervlogen tijd. Zoals het verhaal van de EHBO'er die onderweg naar huis een ongeluk tegenkwam, snel naar huis fietste om zijn lesboekje te halen en weer terug fietste om hulp te verlenen.

Een tijd lang heeft de EHBO-vereniging een belangrijke taak vervuld bij de rampenbestrijding en werden zelfs cursussen Eerste Hulp Bij Rampen georganiseerd. Die taak werd later helemaal overgenomen door het Rode Kruis. Ook een minder voor de hand liggend onderdeel maakte deel uit van de Eemnesser EHBO-geschiedenis: EHBO-wedstrijden. De driemanschappen uit Eemnes hebben tientallen bekens in de wacht gesleept en waren op de EHBO-wedstrijden tot op landelijk niveau geduchte tegenstanders.

De eerste cursussen werden in het Wit-Gele Kruisgebouw aan de Wakkerendijk gegeven, totdat De Hilt in de jaren tachtig de vaste stek werd voor EHBO-Eemnes. De vereniging groeide in de beginjaren snel. In de jaren negentig stagneerde die groei. Zoals zoveel verenigingen had ook EHBO-Eemnes last van het feit dat steeds minder jongeren tijd wilden steken in het verenigingsleven. In het bestuursbeleidsplan 'Een Nieuwe Start' is het uitbreiden van het ledental door het geven van cursussen een speerpunt.

Op 22 juni 2015, tot op de minuut 50 jaar na haar oprichtingsvergadering vierde EHBO Eemnes haar vijftigste verjaardag. Daarin werd niet alleen stilgestaan bij het omvangrijke verleden, maar ook gekeken naar de toekomst van de vereniging

MAATWERK BIJ EVENEMENTEN

Een enthousiast team van speciaal opgeleide EHBO'ers staat bij de meeste evenementen in en om Eemnes klaar om hulp te bieden als dat nodig is. Uitgerust met een groot en modern arsenaal aan verband- en hulpmiddelen.

Op Koningsdag, bij schuurfeesten en bij sportwedstrijden worden de eerstehulpverleners van EHBO-Eemnes ingezet. Voor elk evenement maken wij een inzetplan op maat.

De EHBO'ers van onze vereniging vinden het belangrijk dat zij hulp kunnen verlenen als hen dat gevraagd wordt. En als EHBO onvoldoende is, zetten wij gecertificeerde ambulanceteams in om de beste hulp te geven bij een evenement. Een veilig gevoel!

De EHBO'ers van onze vereniging krijgen ondersteuning van de vereniging als ze vragen hebben na een hulpverlening.

EHBO-Eemnes is trots op haar leden. En dat kan niet vaak genoeg gezegd worden.

Marco Kamphuis, Andrea Warnier en Wil Huijben

Uitnodiging aan alle leden voor de Algemene Ledenvergadering

op donderdag 2 april 2019 van 20.00 – 22.00 uur in het Huis van Eemnes

AGENDA*

- 20.00: Opening door de voorzitter, mededelingen en vaststellen agenda. De volgende onderwerpen komen in ieder geval aan de orde:
- Notulen Algemene Ledenvergadering d.d. 4 april 2019
 - Jaarverslag 2019
 - Verslag van de kascontrolecommissie over 2019
 - Financieel jaarverslag 2019 en Begroting 2020
 - Benoeming kascontrolecommissie voor het boekjaar 2020
 - Verkiezing bestuursleden (*zie hieronder*)
 - Activiteiten en overige mededelingen
 - Rondvraag
- 20.45: Sluiting vergadering en pauze

PROGRAMMA NA DE PAUZE

- 21.00: Presentatie door Jan Out en filmische vertoning van de onthulling van het herdenkings-monument aan het Plantsoen op 2 mei 1987 en de plaatsing (op 17 juli 2015) van het bord nabij de crashplaats van de AVRO Lancaster (bommenwerper) in 1944 in de polder van Eemnes
- 21.45: Napraten over de presentaties
- 22.00: Afsluiting van de avond

Verkiezing bestuursleden

Vijf bestuursleden zijn dit jaar (statutair) aftredend. Vier daarvan, te weten mevr. E.C.M. (Betsy) Seure-van 't Klooster, J.A. (Jan) de Bruijn, H.A. (Henk) van Hees en W. (Wiebe) van IJken stellen zich herkiesbaar. De heer J.J. (Jaap) Groeneveld is niet herkiesbaar.

Tegenkandidaten kunnen t/m 1 april a.s. schriftelijk of per e-mail voorgesteld worden bij de secretaris.

* De volledige agenda en overige stukken zijn vanaf 15 maart in te zien in de Oudheidkamer en op de website historischekringeeemnes.nl

Oproep

HKE zoekt versterking van

Werkgroep Bebouwingsgeschiedenis.

Heb je belangstelling voor de bebouwing van Eemnes in verband met de historie van ons stadje?

En wil je de belangrijke veranderingen volgen en meewerken aan het vastleggen daarvan?

Dan is activiteit in de Werkgroep Bebouwingsgeschiedenis mogelijk iets voor je.

Al 40 jaar lang zijn HKE-leden actief om aandacht te geven aan de bebouwing van Eemnes.

Zij hebben veel van de historie van de bebouwing onderzocht, er zijn foto's verzameld en resultaten gepubliceerd.

In de laatste 20 jaar heeft Rom van der Schaaf met plezier aandacht gegeven aan een grote verscheidenheid van onderwerpen op het gebied van bebouwing.

De HKE zoekt een extra persoon, vooral om aandacht voor genoemde onderwerpen zeker te stellen.

Als je belangstelling hebt, neem dan contact op met:

Liesbeth Lemckert,

☎: 035-5311913

✉: ne.lemckert@planet.nl

75 JAAR VRJHEID

Het "journaal" van Bouke Elsinga

Bewerking Jan Out

Gijsbert Blom was aan het eind van de 19^e eeuw een kleine landbouwer. Toen zijn koeien overleden aan mond- en klauwzeer, kwam zijn vrouw, Maria de Ridder, op het idee om net als zij vroeger thuis deden, stroopballetjes te gaan maken. Die balletjes zijn vergelijkbaar met de suikerklontjes van nu. Gijs ging deze te voet uitventen in Eemdijk, Bunschoten en Spakenburg. Zijn klanten vroegen, of hij ook geen zeep en zout en dergelijke voor hen mee kon nemen. Het aantal artikelen werd uitgebreid en omdat de zaken goed gingen werd een hondenkar aangeschaft. Al gauw volgden paard en wagen. En zo groeide het kruideniersbedrijf.

Dochter Wilhelmina kreeg verkering met de Fries Anne Elsinga. In 1919 trouwden zij en gingen zij in het huisje aan de Molenweg 8 wonen. Daar werd het kruideniersbedrijfje van hun (schoon)ouders voortgezet. In de volgende jaren werd het gezin verblijd met de geboorte van 4 kinderen: zoon Jannes (Jan, in 1920), dochter Maria (1922), en de zonen Gijsbert (Gijs, in 1924) en Bouke (op 20-05-1927). Deze laatste is de hoofdpersoon in dit verhaal.

Bouke volgde het lager onderwijs aan de School met den Bijbel aan de Laarderweg. Na zijn verdere opleiding ging hij in militaire dienst. Hij vervulde die groten-deels in het voormalig Nederlands-Indië. Na deze jaren emigreerde hij naar Nieuw-Zeeland, waar hij in Oakland woonachtig was. Hij is op 4 maart 2013 overleden in Wellington-Khadallah.

Jan en Gijs bleven tot 2006 in het huisje aan de Molenweg wonen. Zij verkochten hun woning aan Jan en Jopie van der Wardt en verhuisden naar een seniorenwoning aan het Jonneveen. Jan is overleden op 5 januari 2015.

Bij de gedeeltelijke sloop van de woning aan de Molenweg werden achter een houten schot enkele voorwerpen gevonden. Naast blokken zeep, een militair identiteitsplaatje van Jan, een verlopen spaarbankboekje en een oude portefeuille met enkele spreuken, lag er een leerboekje Steno (van Jan), een papieren zakje ("Elsinga")

en een affiche ("Eet chocolat Meurisse en leert de gebarentaal der Indianen"). Bovendien lag er "De Vliegende Hollander", een uit een geallieerd vliegtuig uitgeworpen krantje van vrijdag 17 november 1944. Maar het leukst was de vondst van een papieren omslag, die Bouke had gemaakt. Daarin zat zijn "journaal": een groot aantal papiertjes met aantekeningen en minuscuul kleine tekeningetjes. Dit dagboek van een jongen van ongeveer 12 jaar is erg interessant. Niet alleen getuigt Bouke van de eerste oorlogsjaren, maar ook van de bewoners, vriend en "vijand" in de Molenbuurt. Echt een verhaal van een jonge puber: spel en realiteit wisselen elkaar af.

In het huis van de familie Elsinga was door oom Nagel op de zolderverdieping een schuilplaats gebouwd. Dat was een ruimte tussen het plafond van de benedenverdieping en de zoldervloer, vertelde Gijs recent. Toen de radiotoestellen in mei 1943 op last van de Duitsers ingeleverd moesten worden, werden er 14 of 15 radio's van klanten verstopt.

Het gezin Elsinga, gefotografeerd circa 1950. Staande v.l.n.r. Maria Elsinga (1922-2006), Bouke Elsinga (1927-2013), Jan Elsinga (1920-2015) en Gijs Elsinga (geb. 1924). Zittend v.l.n.r. vader Anne Elsinga (1893-1983) en moeder Willemina Blom (1888-1952).

Gijs had er wel eens bij een Duitse razzia verstopt gezeten. Hij herinnerde zich dat hij daar met grote moeite een niesbui wist te voorkomen.

Aangevuld met enkele verduidelijkingen, die *cursief* zijn bijgevoegd, en een enkele correctie betreffende de spelling volgt hier Boukes verhaal. Met dank aan zijn broers Jan en Gijs, voor hun opmerkingen en aanvullingen.

"OUDE JAAR 1938. ½ 9 'S AVONDS.

Je zegt: de laatste dag van 't jaar moet je goed doorbrengen. Maar daar denk je als een jongen niet aan. Vanmorgen hebben we toch een mooi avontuur gehad. Bartje Bos niet.

We zouden een stukje gaan fietsen met de oude pees. Toen we langs 't woonwagenkamp kwamen, stonden er een paar van die schoffies. Die wilden ons met sneeuwballen gooien, van die keiharde bevroren ballen. Ik zei: "Schoft". Toen kwamen ze ons met een fiets achterop. Tjonge wat heb ik gereden, maar ja, Bartje zat voor op en dan trapte ik me doodmoe. Op het laatst reed ik een dam in en waren we veilig. Maar die jongens stonden voor de dam te wachten. Eindelijk gingen ze naar huis en wij met Henk Eek ook naar huis.

Ik was dronken van de wijn een beetje, een glas gebroken. Ik ben altijd ongelukkig. Vanavond olieballen.

6 JANUARI 1939.

's Avonds om 18 lag er bevroren sneeuw. Wij hadden een poosje verstopperijtje gedaan. H. v.d. Berg, A. Nagtegaal en Knut Nagtegaal en ik. Zullen we eens wat uithalen, zei ik. Met sneeuw tegen de luiken van M. Tak. Gauw hadden we wat bevroren sneeuw en toen gooien. Eerst was 't mis, maar toen gooide H. v.d. Berg raak. Wij lopen. Ik had mijn klompen laten staan voor de kapst en lag achter op de sloot bij Nagtegaal op 't ijs, wat gelukkig hield.

Mietje kwam er aan met Juló (*de hond*) erbij. Juló zat aan mijn klompen te snuffelen. Maar M. pakte ze niet. Wat had ik een angst voor mijn klompen uitgestaan.

Maar de volgende morgen zei M. tegen J. Bos: "Ik weet wie er tegen de luiken gegooid heb. Hennie van de Berg, want ik heb zijn klompen gezien." Wat hadden wij een schik.

Einde.

11 JANUARI (1939) 15(ONLEESBAAR)

Verstopperijtje, deurtje gescheld bij Herman met H. v. de Berg, Ruti, Ali en ik.

DONDERDAG 12 JANUARI 1939

Verstopperijtje gespeeld, 7-8 uur.

3 sigaretten uit 't winkel gekocht, 5 uur. Bij J. Manten (*kruidenier van De Spar*). Ze waren wel een beetje oud.

DIT IS GESCHREVEN IN: 1940, 18 APRIL 'S AVONDS.

Indrukken v.d. klassen.

1ste klas: onzeker: donker.

2de " : " : taal vond ik erg fijn.

3de " : " : goed lezen en taal.

4de " : m. (*moeders?*)kindje: goede opstellen en lezen.

5de " : " : nog erger en beter.

6de " : lang geen m. kindje, toch vrij.

7de " : kwam er wel door.

8de " : gaat op 't ogenblik best.

Ruzie met de Krentenclub; Sijtze Mol klap op zijn hoofd gegeven, de stok ging toen kapot.

12 MEI 1940. 'T IS AVOND. ZONDAG. 12 JAAR.

't Is 8.20 wanneer ik hiermee begin.

(tekening: 10 Mei 1940)

10 Mei is 's morgens vroeg de oorlog met Nederland en Duitsland uitgebroken. Om half vijf stond de buurt op de weg. Heel wat vliegtuigen gingen over. En geweldig laag. We zagen het teken (*hakenkruis*) heel goed. 6 zijn er toen over 't gehele land neergeschoten. De volgende dag over de honderd. En nu in België honderd.

Nu om 8.30 komt net een bericht van de luchtdienst. We mogen niet meer na achten naar buiten.

Het eind van dit journaal. Het is 8.32 uur.

10 mei: vrijdag, om 3.55 u trekken Duitse troepen over de landsgrens. Begin Tweede Wereldoorlog. Wonderlijk, dat Bouke niets schrijft over het wegvoeren van de duizenden stuks vee, die vrijdag en de zaterdag over Wakkerendijk en Meentweg naar Huizen werden gedreven!

18 Mei 1940. Vanaf 8.55 geschreven.

De strijd.

Dit journaal is gemaakt. Vanmiddag gevochten tegen de Krentenclub. (tekening: *het strijdtoneel*)

Ik gaf telkens b.stronken aan en heb er goed raak mee gegooid. Maar de jongens hadden een oude kuip met water waar ze mee gooiden, dus we konden niet op de heuvel komen. Ineens kwam Henk Roodhart (*Molenweg 21*) eraan en de jongens er van door. Wij de Krentenclub achterna. Jan Bos had Jaap Voorburg te pakken, die begon te janken van bangheid en zou naar de politie gaan. Anton en ik waren op Sijtze Mol aan en riepen Jan Bos, maar die had Gerard te pakken. Intussen ging Sijt-

ze Mol ervandoor en toen ik hem achterna kwam, dreigde hij met een bakkei, maar ik gaf hem met een stok een slag op zijn hoofd, zodat deze brak. Wij hadden een speer van de krent overwonnen, zodat die wel raar gekeken zou hebben, en 'n sabel van S. Mol.

De speer is doorgebroken zodat we ieder iets van de Krentenclub heb-

ben. Verder hadden we een schilmesje van Sijtze Mol, daar kwam die beleefd om vragen. Het is maar goed geweest, dat ik mijn oude kleren aan had. Henk Roodhart gaat naar de Tuut. Verder geen nieuws.

De Krentenbende bestond uit Sijtze Mol, Vekken (*Fecken*), A. van Nissel (*Ab van Isselt*), Hans v. Ijken, Jaap Voorburg, Gerard van den Brink.

Dus 6 tegen J. Bos, A. Rozenberg, A. de Groot, B. Elsinga.

Toon Tak en de Krent kon er niet door, door Henk Roodhart.

Verleden week heb ik mijn fiets een band gegeven voor van binnen. F 1.50, duur.

Die dingen worden misschien nog duurder.

Mijn konijn (de zwarte) weegt bijna tien pond en de witte vier pond.

Ik spaar nu voor een belastingplaatje. Want dat omrijden voor de politie bevalt me niks.

Gisteren heb ik leuk met lertje de poes gespeeld. 't Is een vinnig beestje.

Tommie Blom is in de vakantie met een heleboel anderen geweest. Dat jong wil altijd maar vechten. Bij Hendriks (*hoofd van de Maalderij, waar nu opslag van de firma Beukeboom is. Hij woonde er tegenover, nu hoek Molenweg/Raadhuislaan*) zijn een gezin met een heleboel meisjes in pension geweest wel aardige, maar Rooms.

Nu ik eindig maar. Tabèh. 't Is ½ vier. EINDE.

ZONDAGMIDDAG 22 SEPTEMBER 1940.

1 voor 3 beginnen.

Bouke Elsinga, gefotografeerd in de kruidenierswinkel bij zijn ouderlijk huis op Molenweg 8.

In de vakantie heb ik in een tent geslapen. Die hebben Henkie Dop en ik zelf gemaakt. En een stuk zeil van Henk Eek de molenaar er over. Henkie durfde er niet om te vragen, toen deed ik 't maar. De tent bleef toen goed droog. Tien nachten hebben we er in geslapen. We (*gingen*) paardje rijden op een oude bruine bok. Maar 't ging best fijn. We hebben in de vakantie veel regen gehad, doch dat is overal zo geweest. Hendriks smokkelt, zegt Pa. Ik vind 't een eigenaardige vent, maar hij kan wel aardig wezen. Laatst zei hij, dat er 6 ruitjes kapot waren. Daaraan heb ik er een ingegoooid. Je kan ook altijd zo fijn over 't dak van de molen lopen. Er staan een paar bomen langs zodat je er zo afklimmen kan. Gisteren verleden week ben ik ziek geweest. Verkouden en hoofdpijn.

Bouk (13 jaar) Elsinga, Molenweg 8, Eemnes.

13 OCTOBER 1940.

Zondagavond 15 min. over acht te Eemnes-Buiten, Molenweg 8, tel. 2651.

Verleden week is een bijzondere week geweest. 's Zondags heb ik een gebombardeerd huis in Laren gezien. Ze zeggen dat daar een Duitse vlieger in zat, Weitzenbuck. Twee doden, moeder en zoon. 't Was anders goed raak geweest. Zaterdag om twaalf uur is 't gebeurd. En Dinsdag hebben we van negen uur tot tien 't bombardement van Amsterdam en andere plaatsen gezien. Wel ver af natuurlijk, maar 't was wel mooi. Ook zijn er acht lichtkogels gezien, dat is heel mooi.

Verleden week is de kerk om drie uur 's middags begonnen. Nu ik eindig, 't is bijna ½ negen.

5 oktober: In de avond om 12 uur vallen er bommen op een huis vlak bij De Dennen tussen Laren en Blaricum. Het is de villa "Orion" die door professor R. Weitzenböck wordt bewoond. Zijn vrouw en zoon kwamen om het leven.

Zondagavond 13 November 1940.

De laatste tijd is er nogal wat voorgevallen. Verleden week is er in Laren met de inkwartiering van Duitse soldaten een aanvang gemaakt. Tante Dien die verhuist is naar Laren heeft er ook een, maar die zegt niet veel. Tante Dien geeft hem altijd een lepeltje met de Koningin erop bij zijn drinken. Laren lijkt nu wel een echt Duits dorp. Overal zie je schildwachten en verleden week zag ik de Duitse vlag bij de Nederlandse Unie hangen. Maar de Laarders zelf moeten over 't algemeen niets van de Moffen hebben.

Maar nu in Eemnes. Och ja, daar komen ze ook wel eens doorheen. Doch wij hebben nog geen inkwartiering. Maar bij Hendriks wonen er cavaleristen van de opbouwdienst met hun paarden. Ze komen bij tante Aal wel eens koffie drinken

(Aaltje Nagtegaal-Blom woonde op Molenweg 17, tegenover Bouke).

Opbouwdienst: per 1 juli was deze dienst opgericht om de gedemobiliseer-

De woning van de familie Elsinga op Molenweg 8 in Eemnes. Zicht op de winkeldeur met links daarvan het winkelraam.

de militairen werk te verschaffen. De in de maalderij gelegde militairen, ongeveer 22 soldaten met 35 paarden, moesten onder meer de Eemlinie ontmantelen. Het vrijgekomen hout werd als oorlogsbuit van de Duitsers beschouwd, maar de buurt haalde met medeweten van de soldaten heel wat weg voor eigen gebruik. (J.v.d. Woude: Vrijheidsmonument, blz. 17)

En nu vandaag, nou, vanmiddag, toen ik de konijnen wou voeren hoorde ik in een slag als van onweer. Daarna kwam een vliegtuig achter Laren vandaan en tegelijk hoorden we de mitrailleurs. Vanmiddag bleek dat een school met Moffen gebombardeerd was. In Bussum. Verder weet ik niets. Einde.

3 november: zondag 13 uur. De eerste bom vanuit een Engels vliegtuig op Bussum, gevallen op het huis van het hoofd van de Prins Hendrikschool. Vermoedelijk een technische fout of vergissing van de piloot. 2 Doden: een vrouw en een Duitse soldaat, die door bomscherven werden getroffen. (P. Schneiders: Bussum, een villadorp in benarde tijden, blz.100)

EEMNES 8 DECEMBER 1940, ZONDAGAVOND 10 UUR.

Er is de laatste tijd veel gebeurd. De soldaten zijn al een paar weken uit de molen vandaan. Eén van hun heeft mij havermeel voor de konijnen gegeven. Deze heette

Arie Huisman en was wel aardig tegen ons. Hendriks heeft de notenboom omgehakt en de grote eikenboom achter de varkensschuur is ook al verkocht voor drie gulden en zit al wel in de kachel. Jan Bos wil de laatste tijd de baas wezen op school. Toch is 't een lafaard.

Ik moet nu geweldig veel bonnen plakken (*distributie van de levensmiddelen*). Duizend wel eens.

Ome Jan is een week bij ons geweest en in de Kerstvakantie komt Maris. Met Sinterklaas heb ik alleen wat gekregen. Een stoommachine. En dat is een mooi ding. Tante Dien heeft een borstplaat gebakken. Hij is nu al op, zo lekker.

's Nachts heb ik mijn konijnen in de schuur. En Hendriks heeft een bekeuring gekregen vanmorgen, omdat hij met zijn vrouw en ome Lammert met zijn wagen reden (*Lammert Blom van Streefoordlaan 17*).

Nu tabêh, 't is kwart over tien.

OP 2 JAN. 1941 GESCHREVEN.

Pietje Puk was een aardige jongen, maar op zekere dag viel hij in de sloot. Toen was hij nat en moest naar bed. Zo'n deugniet hè. Einde.

OP 2 JANUARI 1941 GESCHREVEN.

De plas in de polder.

Jan en Willem gingen naar de plas in de polder. Jan had een kano in elkaar getimmerd en Willem had de spanen gemaakt. Daarmee zouden ze gaan varen. Spoedig waren ze bij de plas, de fietsen neergezet en vlug naar het water, waar de kano lag te wachten. Hij was gelukkig niet lek, want niet iedereen heeft zomaar een watervaste kano.

De eerste slagen met de peddels ging wel een beetje moeilijk maar na een poosje schoten ze flink op.

Plotseling schoten er twee waterratten langs de boot. Wim schrok en viel van de schrik overboord. Jan bedacht zich geen ogenblik en sprong hem na. 't Meer was wel twee meter diep, doch Jan kon net zo goed zwemmen als de twee ratten en bracht Wim naar de wal. Gelukkig dreef de kano ook naar de wal, zodat die niet verloren ging.

Toch had dit ongeluk een gunstig verloop, want Wim leerde ook zwemmen en zei zelfs dat hij 't de fijnste sport vond. Zo konden de twee vrienden altijd zonder gevaar op de plas peddelen.

BOUK, 13 JAAR, 9/2 1941

(tekening: twee koppen)

Ik heb 't haar naar boven en ik naar beneden, maar wie lang haar heeft 't vlugst een vlo van de grond."

Hiermee eindigt het "journaal". Misschien is er meer geweest, maar dat is vermoedelijk verloren geraakt.

De bevrijding van Eemnes in mei 1945

HENK VAN HEES

Op 5 mei vieren we Bevrijdingsdag en dan gedenken we dat er op 5 mei 1945 een einde kwam aan de Duitse bezetting van Nederland. Voor Eemnes lag dat net even anders. In dit artikel wordt weergegeven hoe de Bevrijding in Eemnes verliep.

Voorafgaand aan de Bevrijding was er in Eemnes ook al het een en ander gebeurd. 's Avonds laat op 10 april 1945 vond er een grote wapendropping plaats. Daarbij verliep niet alles goed en als gevolg daarvan werden twee mensen om het leven gebracht: Dick Buis, verbonden met het verzet en Wies Vlasman, een onschuldige burger, die op Wakkerendijk 130A woonde. In deze periode werd ook de polder onder water gezet. Op diverse plekken waren Duitse soldaten ingekwartierd en in het huis van de burgemeester op Wakkerendijk 7 was de Ortskommandantur. De Ortskommandant zorgde voor orde en regelmaat in de bezette gemeente en hij had ook de zorg over de ingekwartierde troepen. Je zou kunnen zeggen dat hij de vervanger van de zittende burgemeester was.

Op 25 april werd bekendgemaakt dat de mensen alleen nog maar tussen 8.00 en 9.00 uur 's morgens en tussen 17.00 en 18.00 's middags op straat mochten komen. Op 3 mei werd deze spertijd versoepeld en mocht men van 8.00 tot 20.00 uur de straat op. Op de avond van 4 mei kwam het bericht dat de Duitsers zouden gaan capituleren. Op vele plaatsen boven de grote rivieren begon men toen al feest te vieren. Maar in Eemnes ging het net even anders.

Tonie van Klooster (1915-1998) schreef hierover in haar dagboek. Zij woonde in de Tweede Wereldoorlog met haar familie (vader, broers en zussen) op de boerderij Wakkerendijk 116. Zij beschreef de laatste dagen van de oorlog als volgt:

ZATERDAG 5 MEI 1945

Op 5 mei, om half zes in de morgen kwam Jan de Leeuw uit Laren hier aan de deur razen om ons wakker te maken en ons ervan te overtuigen dat het vrede was. In Laren, Hilversum en veel plaatsen was reeds de vorige avond het bericht doorgekomen en had iedereen al feest gevierd. Ook hingen daar toen al overal de vlaggen uit. Al was 't vroeg nog, iedereen werd wakker gemaakt en allen stonden dadelijk op. De jongens waren al weg om te melken, maar die moesten het ook dadelijk weten en ook aan hen stuurden we zo vlug mogelijk het bericht. Wij allen feliciteerden elkaar. Wat was dat een verlichting, je kon het haast niet geloven. Het stond ook overal aan geplakt. (*Er waren in Eemnes pamfletten aangeplakt en uitgedeeld. Daarop stond dat ook Eemnes bevrijd was*). Wat erg jammer was: de Duitsers waren hier in Eemnes nog niet weg; zij waren allemaal nog volop in actie en stonden ook nog op wacht. (*De Duitsers waren woedend over de pamfletten en wilden weten door wie*

Tonie van Klooster (1915-1998) en haar familie. Achtergrond v.l.n.r. Greet, Gerard, Riek, Antoon, Martje en Ruth van Klooster. Voorgrond v.l.n.r. Tonie, vader Teus, Richard, moeder Rutgera en Jan van Klooster.

ze gemaakt waren).

Vlaggen durfde niemand te doen, want die lui (*de Duitsers*) waren woedend en tot alles in staat. Omdat er aan de kerkdeur (*van de rooms katholieke kerk op Wakkerendijk 60*) ook zo'n vredesbericht (*pamflet*) was geplakt, kregen de Duitsers het vermoeden dat het bericht wel eens aan de pastorie gemaakt kon zijn. Pastoor Müter, Pater Saalbach en Kapelaan Boelens werden bij elkaar in een kamer (*van de pastorie*) bewaakt. De hele pastorie werd toen doorzocht of zij iets konden vinden, waarmee de briefjes (*pamfletten*) gemaakt waren. (*Het lettertype van de typemachine van kapelaan Boelens was gelijk aan het lettertype op het pamflet*). Pastoor Müter zou naar de Ortskommandant in Laren moeten om verhoord te worden. Maar later op de dag, toen de Duitsers van hun legerleiding hoorden dat de strijd gestaakt was, werden zij (*de priesters*) weer vrijgelaten.

ZONDAG 6 MEI 1945

Om 14.00 uur werden ook hier in het dorp de vlaggen uitgehangen maar feestvreugde was er niet. Dat kwam alleen omdat de Duitsers er nog waren. *De sluis werd gesloten zodat niet nog meer water de polder in kon lopen.*

De Bevrijding van Eemnes op 7 mei 1945. Tweede jongen van links op de voorgrond: Arend v.d. Brom; achter de eerste jongen van links: Lammert van Essen; rechts van de soldaat: Willy Bruinekool rechts van haar: Jannie Ruizendaal; geheel achter links van de boom: Nelly Jongerden; tweede van rechts: Miep v.d. Kuinder; geheel rechts: Griet Blom. Foto Wim Westerhuis.

De Bevrijding van Eemnes op 7 mei 1945. Derde van links: Henk van Loosen; op de tank v.l.n.r. Willy Bruinekool, militair, Marie Roodhart (1924-1990), militair, Marietje Thiel uit Laren; geheel rechts: Henk van Hees (1916-1971). Foto Wim Westerhuis.

De Bevrijding van Eemnes op 7 mei 1945. Staande op de voorgrond v.l.n.r.Co v.d. Lee, Henk van Loosen, Jannetje van Essen, Bertha Scherpenzeel, Lammert van Essen, Jannie Ruizendaal Willy Bruinekoel (boven Jannie), militair, Jannetje Scherpenzeel, Willem Niesing, Anna Goor-v.d. Berkt, Jannie v.d. Kamp. Op de voorgrond, half staand en gehurkt: v.l.n.r. Adri Manten, Tine Rozenberg, Bertha van Essen en dan drie kinderen van de familie Wagenaar, geëvacueerd uit Huissen. Foto Wim Westerhuis.

De Bevrijding van Eemnes op 7 mei 1945. Derde van links is Jan Schouten. Wie herkent de twee mannen, die naast de militair staan? Foto Wim Westerhuis.

De Bevrijding van Eemnes op 7 mei 1945. Feestvierende Eemnessers rond de tanks van de bevrijders. Foto Wim Westerhuis.

maandag 7 mei 1945

's Morgens werd bekend gemaakt dat de Engelsen (*bevrijders*) in aantocht waren Iedereen was vol spanning naar hun komst. Iedereen was aan de straat om erbij te zijn als ze verschenen. Om 12.00 uur kwamen er een paar motorfietsen vooruit en toen, ja hoor, zware Engelse tanks en bevrijders!!

Ze stopten bij de Kerkstraat, waar de B.S. stond opgesteld (*B.S. ofwel Binnenlandse Strijdkrachten*; vanaf 5 september 1944 was dat de naam voor de bundeling van verzetsgroepen. Ook uit Eemnes waren mannen aangesloten bij de Verzetsgroep Laren-Blaricum-Eemnes). Na het een en ander geregeld te hebben en door allen luid toegejuicht te zijn, reden zij door tot B. Blom (*Meentweg 35?*). Daar waren toen nog Duitsers, die zich niet wilden overgeven; maar al heel gauw kwamen zij terug. Bij de burgemeester z'n woning (*Wakkerendijk 7*) stonden nog twee Duitsers op wacht als beelden. Het komen van de bevrijders betekende toen voor de Duitsers dat hun tijd hier voorbij was.

's Middags kwamen er nog vijf tanks bij en iedereen kon ze zo maar bezichtigen. Het hele dorp sjouwde maar heen en weer van vreugde. Er werden heel veel

handtekeningen geplaatst, maar verstaan konden wij onze bevrijders niet. Het was een hele verandering en iedereen maakte feest. Al hetgeen weggestopt was, werd weer voor de dag gehaald: paarden, wagens, kleren, fietsen, ook de verstopte auto; de vorderingen waren voorbij.

's Avonds reden er versierde wagens door het dorp, waar iedereen maar opklom en meereed onder veel zingen en lawaai, om maar uiting te kunnen geven aan de vreugde, die er was. Iedereen droeg oranje. Het was erg jammer dat er haast niets was om te tracteren.

Tot zover het dagboek van Tonie van Klooster.

Ook de vrouw van de burgemeester van Eemnes Eugenie van Ogtrop - barones Van Voorst tot Voorst (1913-2005), hield met haar man Piet van Ogtrop (1904-1958) een dagboek bij.

Ze woonden toen met hun gezin in de ambtswoning op Wakkerendijk 7. Van Ogtrop was burgemeester van Eemnes van 1936 tot 1948. Hij en zijn vrouw schreven over de periode van de Bevrijding:

30 MAART 1945:

Duitse inkwartiering: 100 man in Eemnes.

15 APRIL 1945:

Herrie over inkwartiering. 's Ochtends bericht dat we 's middags uit huis moeten. We halen zelf ons huis leeg; spullen op zolders bij boeren. Tot slot komt er niemand.

19 APRIL 1945:

Veel Duitsers in Eemnes Binnen. Fietsenvordering. Iedereen loopt.

21 APRIL 1945:

Grote bende: huiszoekingen; paarden, karren, fietsen, broden worden gegapt.

22 APRIL 1945:

Twaalf man in ons huis. ... Wij proberen in ons huis te blijven. Hauptman (*Ortskommandant*) in de kinderslaapkamer; de rest in de zit- en eetkamer. Er slapen nog drie luitenanten in de eet- en zitkamer. ... Alles gaat ordelijk. We hebben er weinig last van. Wij zitten in Piets (*de burgemeesters*) kamer en slapen in de slaapkamer.

30 APRIL 1945:

Bureau (*van de Ortskommandant*) in de ambtswoning (*Wakkerendijk 7*) gaat zijn

Piet van Ogtrop en Eugenie van Voorst tot Voorst met hun zoon Hein Jan van Ogtrop op de toren van de Ned. Hervormde kerk in Eemnes. Foto 1947.

gang. Piet (*burgemeester*) ligt vaak met zijn oor op de slaapkamervloer om af te luisteren en bekijkt de omgeving per kijker.

3 MEI 1945:

's Middags komen er nieuwe valschermtroepen, die 's avonds zeggen dat ons huis morgen in beslag zal worden genomen. Na veel verhalen behouden we onze slaapkamer als zitkamer. Piet slaapt op zolder.

7 MEI 1945:

De Engelsen zullen komen! Om 10.30 uur komt er een hoge tank, motorrijders + auto + vrachtauto, om te verkennen. De commandant komt met een tolk; hier in de zitkamer is de overgave van de Duitse troepen. Historisch moment! Ze rijden weer snel door. Na het middagen ... komen er vier hoge en vier kleine tanks en enige radio-auto's in het dorp. Groot feest met de ondergrondse en verschillende Canadese en Amerikaanse piloten; ze waren in de omgeving neergeschoten en in Eemnes ondergedoken. De Engelse luitenant van de tank vierde ook mee. ... Piet gaat 's middags met de Canadese luitenant naar de Duitse kapitein als tolk. We zijn vrij maar hebben in ons huis nog niets te zeggen. Morgen schijnt de Canadese infanterie te komen om de Duitsers te ontwapenen.

9 MEI 1945:

In de zeer vroege ochtend vertrekken de Duitsers ordelijk na de hele nacht gerommeld te hebben. Alles staat om 5.00 uur buiten; de hele bezetting van Eemnes: 600 man. De kapitein te paard voorop, infanterie, fietsers, vele karren; om 5.45 uur marcheert alles af. Een heerlijk gezicht! De troepen worden in Soestdijk ontwapend. Een beestenboel in ons huis; het uitmesten begint.

10 MEI 1945:

Hemelvaart. Er komt Engelse bezetting in het dorp: 25 Engelsen, 25 Nederlanders om de wegen te controleren en ondergedoken Duitsers op te sporen: SS'ers. 's Middags Danklof (in RK kerk Wakkerendijk 60): Te Deum (rooms katholiek danklied in het Latijn), Wilhelmus! Proclamaties.

Tot zover het dagboek van Eugenie van Ogtrop-van Voorst tot Voorst. Opvallend is dat ze consequent het woord **Duitsers** met een kleine letter schreef. Op deze manier drukte ze haar minachting uit voor de bezetter.

Na dit gelezen te hebben zal het iedereen duidelijk zijn dat de Bevrijding van Eemnes in feite dus pas heeft plaatsgevonden op 7 mei 1945.

Henk van Hees

BRONNEN:

- Klooster, A.M. van, *De oorlogsjaren '40 – '45 op de Wakkerendijk 116 Eemnes*. Eigen uitgave, z.j.
- Ogtrop, Piet van en Eugenie van Ogtrop-van Voorst tot Voorst. *Dagboek 1939 – 1945. Notities uit agenda's*. Eigen uitgave De Lindeboom, z.j.
- Woude, Jaap van der. *Vrijheidsmonument Eemnes*. Eigen uitgave, 1987.

Vrijwilligers in Beeld

Richard (Rich) Bon

PETER SPRINGER

Op het lijstje van vrijwilligers, die wij wel eens in het zonnetje willen zetten, kwam ik de naam van Richard Bon tegen.

Nu ken ik Richard vanuit een andere hoedanigheid en vroeg ik mij af waarom een geboren en getogen inwoner van Laren, die ook zijn hele leven in Laren heeft gewoond, op ons lijstje voor kwam, maar dat werd mij in het gesprek wel duidelijk.

EEN KORTE LEVENSLIJP

Kun je van een korte levensloop spreken bij iemand die in 1932 is geboren en dus dit jaar al 88 hoopt te worden?

Richard werd geboren als één van de zonen van een boerengezin en hij komt uit een familie met 5 jongens en 8 meisjes. Zijn ouders hadden dus een boerderij in Laren en omdat hij wel één van de oudsten was maar

niet de oudste werd van hem verwacht, dat hij als een soort boerenknecht meewerkte en dat zijn schoolopleiding zich beperkte tot de lagere school. Na enige tijd vond hij het boerenleven toch minder en is bij de Rabobank gaan werken waar hij de facturen rondbracht en rekeningen inde. Dat ging dus allemaal nog in onderling vertrouwen al zal er toen ook nog wel discussie zijn ontstaan. Na 12 jaar had hij dat werk ook wel gezien. Daarna heeft hij nog een tijd een melkzaak gehad maar toen die niet meer liep, is hij in de bouw gaan werken omdat hij toch wel graag met zijn handen bezig was. Als timmerman heeft hij vele klussen achter de rug. Hij heeft toen ook nog wel geprobeerd om wat opleiding te volgen maar moest op een gegeven moment afhaken.

Ondertussen had hij wel zijn vrouw Annie Huiden leren kennen. Zij woonde op de boerderij Wakkerendijk 154 in Eemnes. Hij was zelf actief bij de Jonge Boeren, een voorloper van de KPJ, en Annie was dat bij de Jonge Boerinnen. Hij kwam ook vaak langs voor werkzaamheden op de boerderij in Eemnes, waar zij woonde. Zij is dus wel een Eemnesser en daar is de connectie met Eemnes ook ontstaan. Zij hopen dit jaar hun 60-jarig huwelijksfeest te vieren met hun vier kinderen: 2 Jongens en 2 meisjes plus hun 10 kleinkinderen en 2 achterkleinkinderen.

Nadat Richard op 52-jarige leeftijd was afgekeurd wegens een flinke hernia heeft hij zich op het vrijwilligerswerk gestort.

VRIJWILLIGERSWERK

Hij heeft van allerlei activiteiten gedaan zoals:

- 26 jaar als vrijwilliger bij de Brandweer in Laren
- 56 jaar bij de EHBO
- 20 jaar geholpen bij het versieren in de kerk voor de St-Jansprocessie
- Ruim 20 jaar als chauffeur bij de Rollybus, waar ik hem goed van ken.
- Zo'n 35 jaar brengt hij al het kwartaalblad van de HKE rond in Laren.

Voor deze vrijwilligersactiviteiten ontving hij in 2007 een Koninklijke Onderscheiding.

HOBBY'S

Zoals gemeld werkt Richard graag met zijn handen en hij wordt regelmatig gevraagd als er iets moet worden getimmerd of bij kleine verbouwingen. Hij tuiniert ook graag en hij heeft een moestuin waar hij veel van de dagelijkse behoeftes verbouwt.

Bruidegom Rich Bon op 17 mei 1960 bij de boerderij Wakkerendijk 154, het ouderlijk huis van zijn bruid Annie Huiden.

HOE IS RICHARD BIJ DE HKE BETROKKEN GERAAKT?

Dat is een vrij eenvoudig verhaal. Tijdens zijn werkzaamheden bij de Rabobank was Bertie van Wijk één van zijn collega's en zij was vrij direct betrokken bij het tot stand komen van de HKE.

Omdat hij voor de bank al als een soort postbezorger optrad, heeft zij hem gevraagd om de blaadjes van de HKE in Laren rond te brengen. Het gaat om een kleine 20 adressen maar wel verspreid door heel Laren en hij doet het dus al zeer geruime tijd met veel plezier.

WAAROM ZOU JE MENSEN AANRADEN OM ZICH IN TE ZETTEN VOOR EEN HISTORISCHE KRING?

Als je geïnteresseerd bent in de historie van je plaats is dit een bron om meer te weten te komen en er is altijd wel iets te doen. Voor Richard geldt dat voor twee gemeenten want ook in Laren is hij lid van de Historische Kring maar hij verricht daar geen activiteiten.

Kleermakers in Eemnes door de eeuwen heen [4]

HENK VAN HEES

Er zijn in het verleden altijd kleermakers actief geweest in Eemnes. In een speciale artikelenserie willen de leden van de Genealogische Werkgroep Eemnes deze kleermakers en hun werk onder de aandacht brengen. De oudste gegevens, waarvan is uitgegaan, dateren van circa 1675. Er wordt een zo volledig mogelijk overzicht gegeven van de Eemnesser kleermakers tussen 1700 en heden. Vooral wat betreft de oude tijden is het ons niet gelukt om alle gegevens compleet te krijgen. We gaan uit van de huizen, waarin de kleermakerijen waren gevestigd. We beginnen in Eemnes Binnen en trekken vandaar door de rest van Eemnes. Er worden afbeeldingen gebruikt, die te maken hebben met de behandelde kleermakerijen en algemene afbeeldingen uit de kleermakerijen door de eeuwen heen

In deze vierde aflevering komen twee vroegere kleermakerspanden aan bod. Allereerst de kleermakerij op Wakkerendijk 186, die van 1844 tot 1933 gerund werd door de familie Engelen. Daarnaast wordt de kleermakerij op Wakkerendijk 170 beschreven, die daar in de 18^e eeuw in bedrijf is geweest.

Schilderwerk van Quirijn van Brekelenkam, getiteld "Kleermaker met twee assistenten in zijn atelier". Gedateerd circa 1660. Philadelphia Museum of Art, Philadelphia U.S.A.

Kleermakerij op Wakkerendijk 186

HENK VAN HEES

Deze kleermakerij is in 1844 gebouwd op de plaats waar voorheen de grote boerderij van de familie Van Eijden stond. Het pand werd gebouwd voor de kleermaker Wilhelm Engelen, die in 1805 geboren was in het Duitse Haffen und Mehr, bijna 70 km. ten oosten van Nijmegen. Hij was een zoon van de daggelder Winand Gerhard Engelen en zijn vrouw Catharina Rulofs. Zijn broer Petrus Engelen was korte tijd voor zijn huwelijk in 1827 naar Eemnes gekomen om hier als kleermaker de kost te gaan verdienen. Hij had een kleermakerij op Wakkerendijk 244-246. Mogelijk is Wilhelm met hem meegekomen naar Eemnes.

KLEERMAKER WILHELM ENGELEN

Als Wilhelm in 1835 te Baarn trouwt met Elizabeth Bijvoet, staat er in de huwelijksacte dat hij kleermaker is in Eemnes. Voordat hij trouwde, was hij kleermakersknecht bij Cornelis Brundel op de hoek van de Laarderweg en de Meentweg. Hij zal daar vanaf circa 1830 gewerkt hebben. Vanaf 1835 is het zeker dat hij met zijn gezin woonde in een klein huis bij de boerderij Wakkerendijk 178, het eerste huis van Eemnes-Buiten. Waarschijnlijk was daar ook zijn kleermakerij. Wilhelm huurde dit onderkomen van de familie Bieshaar op Wakkerendijk 178.

Vanaf 1844 heeft Wilhelm dus een eigen woning met kleermakerij op Wakkerendijk 186. Aan de zuidzijde had dit huis een groot kleermakersraam. Wilhelm moet het goed gedaan hebben als kleermaker. Hij had namelijk geregeld kleermakersknechten in dienst. Hij hertrouwde in 1840 met Aaltje van Wegen en in 1856 met Evertje Brouwer. Uit zijn drie huwelijken kreeg hij in totaal 20 kinderen. Negen van zijn zonen werden volwassen.

ER WORDT TERSTOND GEVRAAGD
een Kleedermakersknecht,
van goede getuigen voorzien, bij E. VAN
ENGELEN, Mr. Kleedermaker, EEMNES-
BINNEN.

Advertentie uit de Gooi- en Eemlander van 24 oktober 1885. Kleermaker Evert Engelen van Wakkerendijk 186 zoekt een knecht.

Bij Wilhelm was echt sprake van een kleermakersgezin. Uit zijn tweede huwelijk met Aaltje van Wegen werd zoon Cornelis (1846-1920) kleermaker te Leusden, zoon Petrus (1842-1921) kleermaker o.a. te Eemnes en zoon Frans (1843-1920) had een eigen kleermakerij op Laarderweg 5 in Eemnes. Zoon Evert werd ook kleermaker en nam het bedrijf van zijn vader over. Enkele zonen kozen

een ander ambacht: Wijnand (1845-1879) werd timmerman in Hilversum en zoon Jan (1850-1936) schoenmaker in Hilversum. Zoon Gerardus (1848-1875) verdiende de kost als smid in Eemnes.

Uit zijn derde huwelijk met Evertje Brouwer werd zoon Jelis (1863-1926) kleermaker te Diemen en zoon Antonie (1857-1876) kleermaker te Eemnes, bij zijn vader. De jongste zoon Lambertus (1864-1932) tenslotte werd timmerman in Utrecht. Vijf van de negen zonen van Wilhelm zijn dus kleermaker geworden.

KLEERMAKER EVERT ENGELEN

Wilhelm Engelen is gestorven in 1881. Zoon Evert (1849-1933) nam zijn bedrijf over. Ook hij maakte er een goed lopende kleermakerij van. Geregeld had hij knechten in dienst. Evert is net als zijn vader drie keer getrouwd geweest. Uit die drie huwelijken kreeg hij vijf kinderen, die allemaal voor hun 20^e jaar gestorven zijn. Evert had dus geen opvolger in het bedrijf. Na zijn dood in 1933 is de kleermakerij dan ook beëindigd.

Bidprentje van kleermaker Wilhelm Engelen, geboren in 1805 te Haffen und Mehr in Duitsland en overleden te Eemnes op 15 februari 1881.

Foto van de woning Wakkerendijk 186, gemaakt circa 1960. Hier was van 1844 tot 1933 de kleermakerij van de familie Engelen. Links het grote kleermakersraam.

Dit kleermakerspand is afgebroken in 1977, waarna op deze plaats het landhuis "Groenhoeve" is gebouwd.

Een niet volledig overzicht van knechten, die gewerkt hebben bij kleermakerij Engelen op Wakkerendijk 186. Deze kleermakers waren in de kost bij de familie Engelen.

NAAM	GEBOORTEDATUM	GEBOORTEPLAATS	RELIGIE	GEKOMEN	VERTROKKEN	KNECHT BIJ KLEERMAKER
Peter Engelen	2-1-1841	Eemnes	RK	4-1-1872	21-10-1872	Wilhelm Engelen
Jan van Hamersfeld	7-3-1853	A'foort	RK	10-3-1870	??	W. Engelen?
Cornelis Kammeijer	15-3-1867	A'foort	RK	1-11-1890	30-4-1891	Evert Engelen
Pieter Mols	22-5-1851	Hilversum	RK	16-12-1871	6-11-1873	Wilhelm Engelen
Cornelis Overgoor	11-4-1875	IJsselstein	RK	4-5-1892	14-3-1893	Evert Engelen

Kleermakerij op Wakkerendijk 170

HARRY VAN DER VOORT

Het huis Wakkerendijk 170 is een huis achter de dijk met een opvallende kamer die uitzicht geeft over de dijk. Het staat bekend als de oude smederij. Echter het werd pas op het einde van de 18e eeuw een smederij. Daarvoor was het een kleermakerij.

Op 3 november 1739 trouwde Hendrik Jansz Broekman te Eemnes met Jannetje Jans Fokker. Hij was kleermaker van beroep. Jannetje was een dochter van Jan Willemsz Focker en Annetje Teunisse Nagel. Zij was op 31 december 1716 in Eemnes R.K. gedoopt. Hendrik Broekman was daarentegen afkomstig uit Groß Reken, een plaats in Munsterland zo'n 25 km achter Winterswijk in Duitsland. Het maakt tegenwoordig deel uit van de gemeente Reken, kreis Borken, deelstaat Noordrijn-Westfalen.

Hendrik werd op 9 december 1710 als Johan Hinrich gedoopt in de RK St-Heinrichkerk in Groot Reken als zoon van Johan Broekman en Elske Kassel. Wanneer hij in Eemnes is komen wonen, is onbekend. Hendrik Broekman kocht Wakkerendijk 170 op 5 juli 1741 van Theodorus van Kell. Mogelijk woonde hij al langer in het huis.

Hendrik had blijkbaar een goedlopende kleermakerij want regelmatig werd er melding van gemaakt dat er knechten bij hem werkten. Het is goed mogelijk dat Hendrik het huis Wakkerendijk 170 heeft uitgebreid met de opmerkelijke kamer ter hoogte van de dijk. Deze kamer heeft aan drie zijden vrij grote ramen. Het is dan goed mogelijk dat deze kamer diende als kleermakerij.

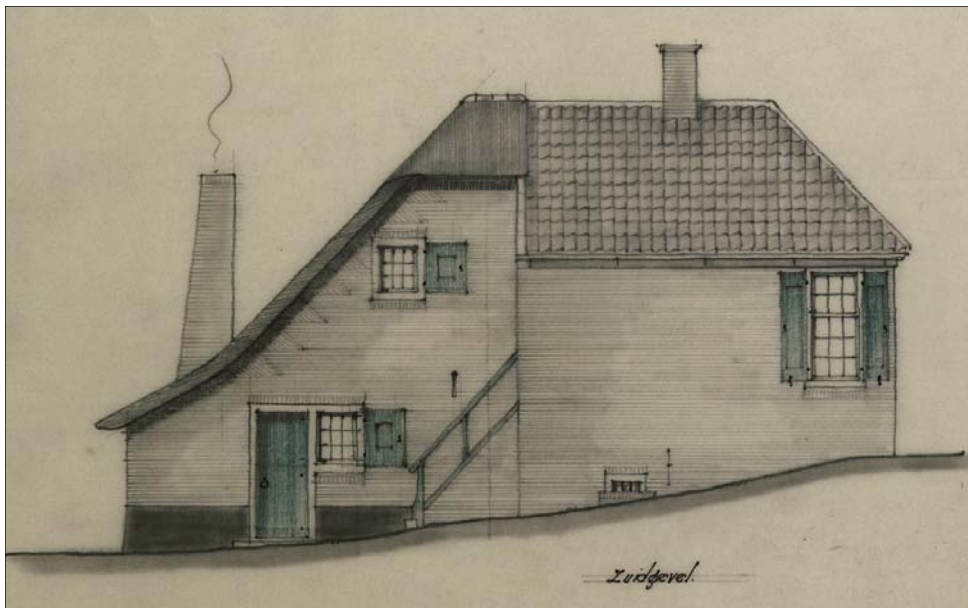
Bij de Voogdijstellingen van Eemnes is Hendrik Broekman ook aangetroffen. Daarin lezen we dat hij met ingang van 1 mei 1745 het kind Peter Jacobse voor drie achtereenvolgende jaren opnam in zijn huis "voor de somma van 115 gulden. Elk jaar een derde deel. Maar als Peter in het eerste jaar komt te sterven 10 gulden meer en alle weken een stuiver en vrij van lappen en nieuwe kleren". Dat laatste is waarschijnlijk omdat Hendrik kleermaker was en hij geen geld kreeg om Peter te kleden.

Uit het huwelijk van Hendrik Broekman met Jannetje Fokker werden drie kinderen geboren: twee dochters en een zoon. Twee van hen zijn heel jong overleden. Hendrik zelf is in 1747 overleden. Op 15 november 1747 werd hij begraven te Eemnes Binnen, bij het Dikke Torentje. Vermoedelijk heeft zijn weduwe het bedrijf met knechten voortgezet. Ze hertrouwde op 7 oktober 1765 met Hendrik Ophuijs. Hen-

Foto uit 1959 van het pand Wakkerendijk 170. Hier was tussen circa 1740 en 1784 de kleermakerij van Hendrik Broekman en Hendrik Ophuijs gevestigd. Beide mannen waren uit Duitsland afkomstig. Dit pand met drie grote ramen, strak langs de weg moet prima geschikt geweest zijn als kleermakerij. Er werd veel licht gevangen omdat het pand hooggelegen was en grote ramen had.

drik was eveneens in Groß Reken geboren. Hij werd als Joannes Henricus Uphaus op 1 mei 1719 gedoopt als zoon van Bernardus Uphaus en Joanna Wering. Mogelijk was Hendrik Ophuijs al knecht in het bedrijf, voordat hij met Jannetje Fokker trouwde.

Tekening van het pand Wakkerendijk 170. Zicht op de zuiderzijgevel met links de toegang naar het woongedeelte en in het midden de trap naar de vroegere kleermakerij. Bouwtekening uit 1959, gemaakt i.v.m. de restauratie, door architect D. Verheus. (Collectie Rijksdienst Cultureel Erfgoed).

Hendrik Ophuijs zette de kleermakerij voort tot zijn dood in november 1784. Hij werd de 17e van die maand begraven in Eemnes.

Wakkerendijk 170 werd na de dood van Hendrik Ophuijs verkocht aan Albert Wiggerts, smid van beroep, en Cornelis Woudenberg, wagenmaker van beroep. In de jaren die volgden, verkocht Cornelis Woudenberg zijn aandeel in het huis in gedeelten aan Albert Wiggerts. Wakkerendijk 170 bleef tot 1959 een smederij.

Jannetje Janse Fokker, weduwe Ophuijs, woonde inmiddels al niet meer in het huis. Zij werd vermeld in de Belastinglijsten van 1785 tot en met 1788; haar beroep was toen spinster en ze woonde op Wakkerendijk 72, naast het tegenwoordige huis "Ruimzicht".

Fotowedstrijd 40 jaar HKE [1]

De Jubileumcommissie van de Historische Kring Eemnes heeft vorig jaar een fotowedstrijd uitgeschreven i.v.m. het 40-jarig bestaan van de vereniging. Er zijn 130 foto's ingezonden, verdeeld over de categorieën "Omgeving", "Leven in Eemnes" en "Mijn beste foto". Een jury bestaande uit Jaap Groeneveld, Ruud Ham en Bart Nouwens heeft de prijswinnaars uitgekozen. Na afsluiting van de expositie in de Oudheidkamer wordt bekend gemaakt welke foto de meeste stemmen van de bezoekers heeft gekregen en zodoende winnaar is geworden van de Publieksprijs. In de komende nummers van ons kwartaalblad worden ingezonden foto's getoond. In deze aflevering de prijswinnaar(s) in de categorie "LEVEN IN EEMNES".

1° prijs: Johan Elders

Altijd warme voeten: Mien Elders (90 jaar) slijt 3 paar klompen per jaar: twee doordeweekse en 1 paar zondagse: de beschilderde.

Motivatie van de jury: Artistieke keuze van het foto-onderwerp. Een foto die die vragen oproept zonder een antwoord te geven. Wie is deze vrouw; waar gaat zij naar toe; hoe oud is ze; hoe was en is haar leven? Zij is onderweg, net als wij allemaal. Maar waar naar toe?

Een andere invalshoek is: Door de achterkant te fotograferen wordt gesuggereerd dat de klompen het beeld uitwandelen en daarmee tevens dat dit een verdwijnend beeld is. De oude lang gedragen klompen geven een mooi beeld van het leven in Eemnes, dat verdwijnt.

2^e prijs: Johan Elders

Altijd bezig: Mien Elders (90 jaar) draagt buiten altijd haar hoofddoek tegen de zon, de wind en de kou.

Motivatie van de jury: Een mooie en kleurrijke foto van een wat oudere vrouw die aan het werk gaat of daarmee klaar is. Een zeer herkenbaar beeld in Eemnes. Door de compositie is er veel te zien op deze foto. De foto geeft een sfeerbeeld weer dat bijna verleden tijd is. Door de vrouw uit het beeld te laten lopen wordt dat ook gesuggereerd. Het gaat hier niet meer om de persoon. De foto zou als een hommage kunnen worden gezien aan al die vrouwen die altijd maar bezig waren om de boel op orde te houden.

3^e prijs: Johan Elders

Groene energie: Mien Elders (90 jaar) leeft met de jaargetijden en de was droogt ze het liefst buiten, lekker fris.

Motivatie van de jury: Een fraaie foto in zwart/wit van een vrouw die de was ophangt. Het doet door deze uitvoering nostalgisch aan, ook weer herkenbaar in Eemnes. Mooi van contrast en compositie. Er is effectief gebruik gemaakt van zwart/wit. De opgegeven titel verbindt een maatschappijkritische noot aan de foto: Velen hebben de mond vol van groene energie, maar benutten de wind en de zon niet meer om de was te drogen.

SPONSORS:

Vrienden van de Oudheidkamer

JAN VAN IJKEN
OUDE BOUWMATERIALEN BV

ADVERTEERDERS:

Autocentrum Eemnes
BP Koot
Eemoptiek
Eric Hoofd schildersbedrijf
De Kaasschuur
Grandcafé Eemland
Groentespecialzaak
Lekker Gezond
Hoveniersbedrijf Ben Makker
KringloopCentrum Eemnes
Notariskantoor Eemnes
Van der Waaij,
Makelaars en Rentmeesters
Welkoop, Groen & Doen

Zuidersingel 4
3755 AZ Eemnes
035 538 08 08

Openingstijden:
Ma: 11.00-17.00 uur
Di-Za: 10.00-17.00 uur

Gratis ophaaldienst 0800 574 64 54

KringloopCentrum Eemnes
WWW.KCEEMNES.NL

Notariskantoor EEMNES

MW. MR. W.A. VAN DER SLUIS - BONT, NOTARIS
MR. E.H. SCHADE, NOTARIS

ORIËNTEREND GESPREK (30 MINUTEN) GRATIS

LAARDERWEG 19 - 3755 AK EEMNES
TELEFOON (035) 533 67 04 - INFO@NOTARISKANTOOREEMNES.NL
WWW.NOTARISKANTOOREEMNES.NL

HOVENIERSBEDRIJF

B.M.

BEN MAKKER

ROERDOMP 18
3755 GH EEMNES
T: 035-5311332
M: 06-51447934
E: BENMAKKER@PLANET.NL
W: BENMAKKER.NL

UW MAKKER IN DE TUIN

TUINONTWERP AANLEG
ONDERHOUD SIERBESTRATING

EEMLAND

Grandcafé & evenementen
LAARDERWEG 24 EEMNES

Grandcafé Eemland biedt talloze mogelijkheden voor het organiseren van uw bijeenkomsten of evenementen. Onze zalen bieden ruimte voor groepen van 10 tot 300 gasten. Ons team staat klaar voor al uw wensen en een goede verzorging van uw gasten.

Tel. 035-5315864 - info@grandcafe-eemland.nl - www.grandcafe-eemland.nl

